Beknopt verslag commissie Bestuur, Middelen & Economie van de gemeenteraad Emmen op donderdag 12 juni 2025 vanaf 19.30 uur

Aanwezig:

Voorzitter	:	de heer H.A. Bos
Commissiegriffier	:	de heer F.W. te Winkel
Collegeleden	:	de heer J. Bos, de heer A.J. Jakobs, mevrouw D.S. Keen, de heer P.M. Schrik, de heer R. Wanders
De commissieleden	:	de heer R.S. de Jong (Hart voor Emmen), de heer K. Bosma (PVV), de heer M.P. Hornis (50PLUS), de heer D.H. van Dijken (CDA), mevrouw R. Gommer-Gelijk (CDA), mevrouw V.S.L.R. Spang (PvdA), de heer A. de Vries (PvdA), de heer H. Smit (PvdA), de heer M.J. Supheert (ChristenUnie), de heer R. Woltman (Wakker Emmen), de heer M. Klaver (Wakker Emmen), de heer L. Hoogenberg (Wakker Emmen), mevrouw M. Kuipers-Hekhuis (Wakker Emmen), de heer M. Katerbarg (Wakker Emmen), de heer J.H. Koops (D66), de heer W.L.H. Moinat (SP), de heer M. Meijer (VVD), mevrouw A.W. Scheper (VVD), de heer P.M. de Jonge (VVD), mevrouw B. van der Woude (GroenLinks)
Verslaglegging	:	de heer D.P. Drolenga (Notuleerservice Mooi Werk)

1. Opening en vaststelling agenda

Voorzitter H.A. Bos opent de vergadering om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Actuele mededelingen college/presidium

Wethouder Jakobs meldt in juli twee bijeenkomsten in het Rensenpark: op 9 juli een inloop op drie locaties met info over de ontwikkelingen en op 12 juli ‘Rondje Rensenpark’: een soort open dag georganiseerd door alle organisaties in het park. De uitnodiging aan de raad volgt.
Wethouder Wanders noemt de vaststelling in B&W op 10 juni van de samenwerkingsovereenkomst met DC Terra, Stenden en de gemeente inzake de verdere uitwerking van de plannen voor de Greenwise Campus. De brief met nadere informatie is onderweg naar de raad.

3. Spreekrecht niet-geagendeerde onderwerpen: n.v.t.

4. Rondvraag

D66 heeft drie vragen. 1) Onlangs stond in de media, 25 jaar na de ramp in Enschede, dat er een vuurwerkopslag in een Emmense woonwijk is. Waar is die locatie? Zijn hier risico’s aan verbonden? Zijn de huidige omwonenden daar ook van op de hoogte? 2) De afgelopen dagen waren de grenscontroles door inwoners bij de grens bij Ter Apel volop in het nieuws, waarbij eigenhandig auto’s staande zijn gehouden om naar asielzoekers te zoeken. De gemeente Westerwolde en de minister van J&V hebben hier afkeurend op gereageerd. Gelet op de nabije grensovergangen in de gemeente Emmen: hoe kijkt het college naar deze controles? Als die ook in Emmen plaatsvinden, hoe zal het college daarop reageren? 3) Vorige week werd bekend dat Friesland uit de gezamenlijke lobby van SNN is gestapt omdat die niet effectief zou zijn. Daarbij wijst men op de constructie waarbij naast drie provincies ook vijf gemeenten zijn aangesloten. Dit kan samenhangen met het kabinetsbesluit om de Lelylijngelden in te zetten voor de Nedersaksenlijn. D66 schrikt van het Friese besluit en heeft in de drie PS’en schriftelijke vragen ingediend, zo ook de rondvraag hier in Emmen. Waren B&W al langer op de hoogte van het Friese voornemen en hebben zij actie

ondernomen om ze binnenboord te houden? Herkennen zij de kritiek dat de nadruk in de lobby te veel op de provincie Groningen zou liggen? Welke gevolgen heeft het Friese besluit voor de rol van Emmen in het hele samenwerkingsverband en voor diens lobbypositie? Komen de Europese gelden in gevaar?
Wethouder J. Bos antwoordt dat de opslaglocatie van vuurwerk aan de Mr. Ovingstraat 6 te Klazienaveen is gevestigd. In Drenthe zijn geen groothandelaren of loodsen met zo'n opslag. Het handelsbedrijf heeft een vergunning die het recht geeft vuurwerk tot 10.000 kilo op te slaan. Vaak slaan deze ondernemers alleen in december vuurwerk op en gebruiken de opslag daarbuiten voor andere doeleinden. Uit de meerdere controles van de ODD per jaar zijn de laatste jaren geen overtredingen geconstateerd (laatstelijk november-december) en de opslag voldeed dus steeds aan de eisen. De vergunningaanvraag wordt gepubliceerd zodat omwonenden er kennis van kunnen komen. De vergunning dateert van enige jaren geleden. Het is onbekend of alle huidige bewoners ervan weten.
Wethouder Wanders roept namens B&W de groep inwoners op om de grenscontroles te stoppen, zich aan de wet te houden en de politie en marechaussee hun werk te laten doen. De burgemeester onderhoudt nauwe contacten met Dorpsbelangen Nieuw-Weerdinge, de politie en de gemeente Westerwolde om de huidige beveiliging en handhaving te monitoren. Er is geen concrete aanleiding dat er ook in Emmen dergelijke controles (zullen) plaatsvinden. Gebeurt dat toch, dan zullen B&W Emmen dezelfde oproep doen. Het college houdt de vinger aan de pols, want de situatie bij Ter Apel is zorgelijk en actie kan reactie uitlokken. Emmen werkt al langere tijd samen op het gebied van Public Affairs SNN, met als belangrijkste dossiers Deltaplan Noord-Nederland en energie & circulaire economie. Het Friese besluit uit de Public Affairs-samenwerking te stappen kwam als verrassing. Friesland binnenboord houden was daardoor niet meer mogelijk. Er zijn altijd kansen, maar het lijkt verder aan die provincie te zijn en het afhaken van Friesland is onderwerp van gesprek, zeker omdat het zich tot eind 2025 heeft gecommitteerd. Het college herkent zich niet in de vermeende, te grote nadruk op de provincie Groningen (Nij Begun, JTF en Nedersaksenlijn). Nij Begun is een tegemoetkoming direct gelinkt aan de Groningse gaswinning, JTF is een Europees stimuleringsfonds van fossiele naar duurzame energie, welke sector zich in de provincie Groningen en Emmen bevindt. De lobby is naast de Nedersaksenlijn (Groningen-Drenthe) altijd ook gericht geweest op de Lelylijn en de upgrading van bestaand spoor. Die inzet blijft onveranderd. Emmen heeft altijd de meerwaarde gezien van de noordelijke lobby en blijft hieraan deelnemen. Op dit moment vinden gesprekken plaats tussen de acht partners over het vervolg van Public Affairs SNN. Dit kan consequenties hebben voor het personeel. Emmen is en blijft onderdeel van de lobby, maar het Friese besluit komt de positie van Noord-Nederland niet ten goede en raakt indirect de Emmense positie. Die op de eigen dossiers wordt niet geschaad en het heeft geen gevolgen voor Europese gelden, het raakt vooral het dossier-Lelylijn.

PvdA weet dat de Parkeren Plus-app de papieren gehandicaptenkaart moet vervangen: dit wordt in Alphen aan den Rijn en Eindhoven getest. Gezien de geconstateerde problemen: gaat Emmen de app ook invoeren en zo ja, wanneer? Hebben de problemen gevolgen voor de eventuele invoering in Emmen? Zo ja, welke?
Wethouder Jakobs vertelt dat Emmen geen behoefte heeft de Parkeren Plus-app in te voeren, dus de problemen hebben geen gevolgen voor de gemeente. Hier hoeven gehandicapten hun kenteken niet digitaal aan te melden omdat de plaatsen gratis zijn, er geen vrijstelling geldt op reguliere plaatsen en de gemeente geen scanauto's voor de handhaving inzet. Emmen is lid van SHPV, dat via de reguliere kanalen over de problemen is geïnformeerd.

50PLUS las in de media over het per direct op non-actief zetten van de directeur van Veiligheidszorg, zijn zoon en een bevriend coördinator. De reden: vermoeden van integriteitsschending. Heeft dit invloed gehad of komt die nog op de inzetbaarheid van boa's en beveiligers?

GroenLinks informeert wanneer de burgemeester op de hoogte is gesteld van de schorsing. Waren er eerdere signalen over de misstanden? Zijn er gevolgen voor de bestaanszekerheid van de medewerkers? Menen B&W ook dat Veiligheidszorg een veilige en betrouwbare partner moet zijn?
Wethouder Wanders bevestigt het mediabericht over het non-actief stellen per 19 maart jl. Het externe onderzoek loopt nog, de uitkomsten zijn nog niet bekend. Het heeft geen gevolgen voor de boa-inzet: de dienstverlening loopt gewoon door en er is een interim-manager aangesteld. Bij elke organisatie en elke werkgever heeft een medewerker recht op een veilige werkplek: dit staat los van deze casus.

Hart voor Emmen vraagt in vervolg op eerdere schriftelijke vragen of er, voorafgaand aan het uitrollen van de chips in de GFT- en PMD-containers, rekening is gehouden met de privacy van inwoners conform de AVG (*data protection impact assessment* (DPIA)). De chips zijn naast voor beheer ook bedoeld om containervervuiling op adresniveau op te sporen. Wordt gehandhaafd op basis van de chipdata? Is dit voldoende privacyrechtelijk onderbouwd en gecommuniceerd met de inwoners?
Wethouder Jakobs bevestigt, de privacy van inwoners erg belangrijk te vinden. De chips worden gebruikt voor het beheer, maar zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom is er geen DPIA nodig. De chips dienen als check of welk adres welke containers heeft. De data helpen bij de routeoptimalisatie en inzicht per wijk. Voor de verwerking is een overeenkomst met Area afgesloten, waarmee de privacy van de inwoners volledig gewaarborgd blijft. De data worden niet gebruikt voor de handhaving. Area weet welke container bij welk adres hoort, maar kent geen bewonersgegevens. Alleen bij vervuiling kan een toezichthouder of afvalcoach een inwoner aanspreken. Dit wordt vooraf juridisch getoetst en helder gecommuniceerd met die inwoner. De bewoners zijn vooraf per brief geïnformeerd over de chips en de aanpak voldoet aan de AVG. Op de Area-site staat meer informatie voor burgers over de chip en de afvalverwerking inclusief telefoonnummer. Dankzij deze actie zijn 1.500 containers eruit gelicht die niet geregistreerd stonden. Daarmee zijn de kosten verlaagd en is mede hierdoor het gewicht van aangeboden afval gedaald van 185 naar 145 kilo.
Hart voor Emmen is blij met de oplossing van 1.500 ‘spookcontainers’. In de beantwoording van de schriftelijke vragen stelt het college dat via de chip op de Area-afval-app precies is te zien welke containers er op welk adres staan. Dit strookt niet helemaal met de beantwoording. Waarom is er geen DPIA uitgevoerd? Want zo is er een privacykoppeling met herleidbare inwonersgegevens.
Wethouder Jakobs antwoordt dat de gebruiker de afval-app zelf kan installeren op de eigen telefoon. Zo kan men zelf zien hoe vaak zijn containers worden geleegd. Op de vraag over de DPIA komt hij schriftelijk terug.

5. Bespreken C-stukken: n.v.t.

6. Bespreken B-stukken

6A. Jaarstukken 2024 gemeente Emmen

Eerste termijn

Wakker Emmen ziet, net als in 2023, ook over 2024 een positief resultaat, namelijk 11,7 miljoen. Het weerstandsvermogen heeft een gezonde ratio van 4,91 (norm 1,4) en de accountant geeft een goedkeurende verklaring af. De fractie dankt alle medewerkers die aan de stukken hebben gewerkt. Een behoedzaam beleid richting het ravijnjaar spreekt aan, maar dat er geld overblijft door te weinig capaciteit en het niet weg kunnen zetten van projecten, is erg spijtig. Er is een nieuwe aanpak voor de werving van medewerkers. Werpt dit al zijn vruchten af, zoals verbetering in het erg hoge ziekteverzuim? Ondanks de intensievere inzet van boa’s in het stationsgebied en in Nieuw-Weerdinge is er geen afname van de overlast. De politie heeft capaciteitstekorten en maakt op enkele gebieden een terugtrekkende beweging. Wakker Emmen benadrukt nogmaals dat boa’s vaker worden ingezet op politietaken. Dit is niet juist omdat boa’s anders zijn uitgerust. In 2024 is

gestart met de ontwikkeling van de aanpak van jonge aanwas. Hoe zorgen B&W voor de regie hierop en een effectieve samenwerking met de ketenpartners? Mooi dat gemiddeld 250-400 jongeren per week deelnemen aan de Angelslo Academy. Mochten uit de tussenevaluatie positieve effecten blijken op de wijk, gaat het college dan onderzoeken om zo'n Academy ook in andere wijken of dorpen met sociale problematiek onder jongeren op te richten? De cijfers van de vroegtijdig schoolverlaters baren zorgen: het aantal leerlingen dat aan het werk ging, steeg van 43% naar 61% (2022/2023) aan het werk. Zijn de cijfers over 2023/2024 al bekend? Hoe gaan B&W de aansluiting onderwijs-zorg-arbeidsmarkt verbeteren? Sport is essentieel: het is gezond maar versterkt in verenigingsverband ook de sociale samenhang. Positief dat enkele concrete maatregelen zijn genomen om clubs te helpen met subsidies. Jammer dat het IHP Binnensport nog niet gereed is: hier kijkt de fractie naar uit. De afname van het aantal onvoldoende onderhouden wegen stemt niet gunstig: 75% voldoet aan het gewenste niveau, maar de uitvoering is twee jaar vertraagd door capaciteitstekort. Wakker Emmen is benieuwd naar de inspectieresultaten en de nieuwe uitvoeringsplanning. De druk op de woningmarkt bleef onverminderd hoog. Er moet voldoende woningbouw plaatsvinden met betaalbare kavels. In 2024 zijn de voorbereidingen voor invoering van de starterslening gestart, die vanaf dit jaar is aan te vragen. Net als de Auditcommissie ziet de fractie dat Wildlands nog binnen de toegestane marges zit, maar dichter bij signalering komt. Loopt men nog steeds in de pas conform de Begroting? B&W moeten de vinger aan de pols houden bij dit dossier en de raad tijdig informeren. Binnenkort is er weer een informatieve sessie.
VVD houdt voor dat de gemeente niet over de politie gaat. Dus moeten er niet eigenlijk meer boa's bij komen?
Wakker Emmen vindt wel dat boa's goed uitgerust moeten zijn om hun taken uit te voeren en ze zichzelf goed moeten kunnen verweren.

PvdA had zelden zo'n ambivalent gevoel bij de jaarstukken. Normaal was de fractie heel blij geweest met de plus van 11,7 miljoen, ruim 5 miljoen meer dan begroot – hoe verbazingwekkend dat ook is. De reserves en weerstandvermogen zijn op peil om eventuele tegenvallers op te vangen. Er is weer een aantekening van de accountant bij de aanbestedingen: het valt binnen de normen, maar de fractie hamert op discipline van de organisatie. De financiële kengetallen zijn verbeterd, met de kanttekening dat niet alle beschikbare gelden zijn uitgegeven. Dat opnieuw projecten zijn doorgeschoven, is een patroon. Het college wil 10 miljoen in de algemene reserves stoppen en 1,5 miljoen in de bestemmingsreserve openbare ruimte om de achterstanden uit 2024 alsnog in te lopen. Opvallend is het doorschuiven van de budgetten voor grijs en groen in de Berap. Hoe zeker is het dat dit geld hierna wél is uit te geven? Dit hangt af van de beschikbare uitvoeringscapaciteit en de gemeente moet niet blijven doorschuiven. Er wordt hard gewerkt aan verbetering van de bedrijfsvoering en de vergroting van de capaciteit. Wordt al geprofiteerd van de nieuwe wervingsaanpak? Dankzij behoedzaam begroten is de financiële positie best goed. Dit heeft de PvdA onlangs ook aangehaald bij het extra krediet voor de verbouwing van het voormalige Biochron. Soms is het beter iets ruimer te begroten, zodat de raad vooraf kan debatteren en niet voor draconische maatregelen wordt gesteld. De Begroting komt vanaf 2026 structureel onder druk te staan: zonder maatregelen is die niet meer sluitend te krijgen (gat van 9 miljoen en oplopend). Te prijzen is dat B&W de rekening niet willen neerleggen bij de inwoners, maar zij willen evenmin terugvallen op de algemene reserves om risico's op lange termijn te weren. Er zijn beslist zaken die goed gaan, er zijn mooie ontwikkelingen te zien in de lokale economie en er is meer werkgelegenheid. De Greenwise Campus en Nedersaksenlijn zijn veelbelovende mijlpalen om de regio economisch gezond te houden. De PvdA is voorts blij met de resultaten van de werkpremie en banenplan AT7 Werkt. Streven is en blijft dat iedereen mee kan blijven doen. Hier en daar piept en kraakt het in Emmen: de woningbouwopgave wordt niet gerealiseerd vooral door externe, nauwelijks te beïnvloeden factoren. Ergens moét er gebouwd worden om mensen die in Emmen komen werken of studeren betaalbaar te laten wonen. De grootste zorg is het ravijnjaar, een cluster van uitdagingen. Vanuit het Rijk komen er steeds meer taken bij, maar onvoldoende middelen. Hoe

wil de gemeente dit allemaal doen en tegelijk met haar ambities aan de slag? Welke lobby's en lijntjes liggen er nog richting Den Haag? Het Rijk moet het gereedschap aanreiken. Zo niet, wat dan? Volgens de jaarstukken vraagt deze tijd een andere werkwijze met gebruikmaking van technologie. Privacy en informatiebeveiliging worden specifiek benoemd als speerpunten. In de huidige instabiele wereld kan de VS als grootste bondgenoot van Nederland zich ontpoppen als tegenstander. Een (dreigende) handelsoorlog gaat ook Emmen vroeg of laat voelen. Wel heeft de gemeente invloed op de afhankelijkheid van Amerikaanse technologie in de clouddiensten van Microsoft. Wellicht is het niet onverstandig hier strategisch naar te kijken, zeker in het kader van informatiebeveiliging. Daar is dan wel menskracht voor nodig.

CDA spreekt van een helder jaarverslag en is blij met de goedkeurende accountantsverklaring en het positieve advies van de Auditcommissie. Mooi dat B&W beider adviezen overnemen. Goed dat er eigenlijk louter positieve geluiden zijn over de controle van en samenwerking met de accountant: complimenten voor alle betrokkenen. Het positieve saldo is 11,7 miljoen, dat de financiële positie verder robuust maakt en het weerstandsvermogen is zelfs enorm. De rechtmatigheid is binnen de kaders, het CDA kan wel leven met het forse bedrag dat niet binnen de aanbestedingsregels valt. De Greenwise Campus staat op geel qua ontwikkeling: jammer gezien het belang, maar wellicht kan de wethouder onderwijs het zometeen mondeling op groen zetten. De aanpak van de vier gevaarlijke kruispunten staat op geel: dit moet prioriteit hebben, net als de Westenescherstraat. Huisvesting internationale werknemers staat op rood: de fractie blijft hier, net als in de afgelopen jaren, aandacht voor vragen. Het klopt niet dat het IBOR op groen staat. Het Uitvoeringsplan Wegen 2022-2025 staat op rood: dat heeft waarschijnlijk te maken met capaciteitsproblemen. Bijzonder dat het kassaldo negatief is, maar de schriftelijke uitleg was helder. De financiële paragraaf bij hoofdstuk 4 verwijst naar het Treasurystatuut van Emmen. Is dit voor het laatst vastgesteld in 2018? Daar de financiering is gewijzigd, is dit nog wel actueel?

VVD vindt het mooi dat 2024 afsluit met een positief resultaat en dat het weerstandsvermogen en reservepositie verbeteren. De afgelopen jaren zijn veel meevallers in de reserves gestort. De fractie wil wel waken voor al te veel optimisme over de benodigde weerstandscapaciteit gezien de grote uitdagingen in de komende jaren. De VVD pleit nogmaals voor het niet-meenemen van de onbenutte belastingcapaciteit en de post 'stille reserves' voor een reëel beeld van de weerstandscapaciteit. Ondanks de extra miljoenen en de positieve herijking van de wegenkwaliteit blijft die laatste slecht in Emmen. Wellicht moet de gemeente gaan voor A- of B-kwaliteit in plaats van C. Veel smileys geven een erg rooskleurig beeld. Hoe wordt dit gemeten? Is een systeem met percentages niet beter? De evaluatie van de programma's mogen uitgebreider met een nadere toelichting per punt op doelen, prestaties en indicatoren. Na tien jaar zijn eigenlijk alleen nog sloopwerkzaamheden verricht in het Rensenpark. Gezien de nieuwe parkvisie verwacht de VVD dat er nu wordt doorgepakt: oude panden slopen, nieuwe bestrating en de kinderboerderij weer open. Gaat Wildlands dit laatste oppakken? Ondanks de miljoeneninvesteringen schrikken de inwoners van de staat van onderhoud. Waar blijft het overzicht van de status van de gebouwen in het park? Dit ter onderbouwing van het sloopplan. De VVD wil een groen wandelpark met leuke activiteiten. Goed dat er informatiebijeenkomsten komen. Er moeten meer boa's komen daar het stationsgebied aandacht verdient, maar het mag niet ten koste gaan van het toezicht in dorpen en wijken. Emmen zou de veiligste grote gemeente van het land zijn, maar bewoners voelen dat de laatste tijd minder. Op veel wegen wordt hard gereden, met veel ongelukken tot gevolg. Samen met EOP's en verkeersdeskundigen moet de aanpak van onveilige situaties adequater worden. Na vier jaar komt het project gebiedswethouder niet goed uit de verf. Voor veel dorpen en wijken is een goede gebiedscoördinator belangrijk om zaken aan te pakken met korte lijntjes en heldere communicatie zonder bureaucratie. Dus mails beantwoorden en actiepunten uitvoeren. De VVD vraagt opnieuw aandacht voor city- en regiomarketing die van groot belang is voor industrie, onderwijs, winkelcentra, recreatie en toerisme. Goed te lezen dat de eerste stappen zijn gezet, mede dankzij het

bezoek van de Koning. Marketing is niet alleen een website opzetten, maar een zaak van de lange adem. De gemeente moet hier het voortouw in nemen. De opening van camperplaats P-Noord zou dit voorjaar plaatshebben. Gebeurt dat alsnog voor de zomervakantie?

SP waardeert het vele werk om de jaarstukken op te stellen: een positief resultaat van 11,7 miljoen, een versterkt weerstandsvermogen en een solide financiële positie – en dat in een tijd waarin veel gemeenten moeten interen op hun reserves. Een gezonde Begroting is geen doel op zich. De vraag is: komt het geld ook terecht bij de mensen die het het hardst nodig hebben? Er is 10,7 miljoen aan onrechtmatige uitgaven, vooral bij aanbestedingen. De verklaring is deels technisch, maar is de gemeente nog wel voldoende in control? Graag meer transparantie en een heldere planning voor 2025 zonder nog meer bureaucratie. Zorgelijk is dat van 2,7 miljoen niet duidelijk is of die daadwerkelijk aan jeugdzorg is besteed. Juist bij kwetsbare kinderen moet de hulp goed landen, tegelijk moeten zorgverleners niet nog meer tijd kwijt zijn aan registratie. De SP pleit voor een aanpak met meer regie en vertrouwen. Zij ziet het positieve resultaat als kans om juist nu te investeren in sociale voorzieningen, betaalbaar wonen, armoedebestrijding en goede ondersteuning in wijken, zeker in tijden dat de bestaanszekerheid onder druk staat. Dus verder kijken dan de boekhouding alleen. B&W moeten kritischer zijn op Wildlands. Zijn positie is stabieler dan voorheen, maar de risico's blijven aanwezig. De raad moet tijdig en volledig geïnformeerd blijven over deze financiën. De gemeente staat er financieel redelijk goed voor. De fractie hoopt dat het college die extra ruimte gebruikt om echt iets te betekenen voor mensen die het nu lastig hebben. De SP blijft dit kritisch volgen, met oog voor de financiën en vooral voor de mensen om wie het gaat.

PVV ziet een overschot van 11,7 miljoen in de jaarrekening. Op papier lijkt dit op orde, maar het komt vooral door uitgestelde of niet-uitgevoerde plannen (uitbreiding De Ark, budget armoedebestrijding en onbenut Wmo-budget bij stijgende hulpvraag). Dat terwijl de druk op de samenleving toeneemt met woningnood, personeelstekorten en stijgende kosten voor inwoners. Op zich is 9 miljoen naar de reserves een goede extra buffer, maar als er miljoenen blijven liggen, waar blijft de actie? De financiële positie blijft daardoor kwetsbaar, zeker gezien de tekorten vanaf 2026. Veel Emmenaren wachten op hulp, een woning of een leefbare wijk. Dan is het lastig uitleggen dat de gemeente geld overhoudt en wegzet. Ook het college zelf spreekt van 'maatschappelijk matig'. De fractie pleit voor meer focus op uitvoering, haalbare plannen en zichtbare resultaten. Geen groeiende spaarpot, maar tastbare vooruitgang.

ChristenUnie kwalificeert de financiële positie van Emmen als zeer goed: er is genoeg geld in de algemene reserves om ook flinke tegenvallers goed op te vangen. Anderzijds moet de gemeente geen bank zijn: het geld moet uitgegeven worden aan de inwoners. Met name bij Programma Openbare Ruimte en Verkeer zijn er veel rode of oranje smileys vanwege met name capaciteitsgebrek. Hoe wil het college de achterstanden inhalen? Is dat überhaupt nog mogelijk? De smiley bij vaststelling IBOR staat op groen: opmerkelijk. De onbenutte belastingcapaciteit wordt telkens deels meegenomen in het resultaat. Dit mag, maar het blijft bijzonder. Dit geld is er niet en gaat er ook niet komen. Dat dit in het begrotingssaldo wordt betrokken, is logisch, want dan is het nog een knop om aan te draaien. De rechtmatigheid blijft de fractie zorgen baren; zij roept B&W op, goed de vinger aan de pols te houden.

D66 is tevreden over deze jaarstukken. Al jarenlang slaagt Emmen erin een steeds gezonder financieel beleid te voeren en men lijkt steeds meer in control te zijn. De accountant en Auditcommissie onderschrijven dit, met dank voor hun harde werk. B&W onderschreven aan de slag te willen gaan met de meest prangende aandachtspunten. Wel ziet de fractie graag dat de raad in bredere context dan de Jaarrekening over de financiële positie gaat discussiëren, bijvoorbeeld over de volgende Nota Weerstandsvermogen. De weerstandsratio zou immers ook prima zijn

zonder de 30 miljoen in de algemene reserves. Is het een probleem dat de solvabiliteit lager is dan in Drenthe en heel Nederland? Ook voor D66 hoeft een gezonde Begroting niet het doel te zijn en wil men verder graag in debat over de onbenutte belastingcapaciteit. D66 hoopt dat voor het laatst de Jaarrekening en Jaarverslag in deze vorm worden voorgelegd. Er ontbreekt namelijk veel in de beleidsterugblik. Er staat wel wat is uitgevoerd, maar niet wat er is bereikt. Zo staat er als indicator 100 kg. restafval per huishouden per jaar. Na de invoering van diftar leek dit streven dichterbij te komen, maar sinds 2022 stokt het rond de 135 kg. Natuurlijk moet deze indicator in het Jaarverslag staan omdat die uit de Begroting komt, toch ontbreekt de reflectie en hoe nu verder. Dit maakt een indicator niet zinvol. Veel andere fracties herkennen dit gemis met hun opmerkingen over de smileys. Hopelijk vinden de energie en moed waarmee naar de Kadernota is gekeken, ook hun weg naar de jaarstukken.

GroenLinks omschrijft Emmen als onderdeel van Programma 'Elke regio telt' als mooie erkenning met extra aandacht voor economie en ontwikkeling. De ontwikkeling van de Greenwise Campus biedt kansen: hier moet de gemeente volop op inzetten om van Emmen een volwaardige studentenstad te maken. De toekenning van de Regio Deal 2 geeft ook een extra impuls; hopelijk volgt in de komende periode de uitwerking in concrete projecten met maatschappelijke meerwaarde. Goed dat de Kadernota Economie navolging krijgt, met nadruk op een duurzame economie met impact als enige toekomstbestendige weg. Emmen wordt niet alleen zichtbaar in Nederland, ook in Brussel: de inspanningen van de wethouder economie verdienen daarom waardering. De fractie heeft zorgen over het Rensenpark. Misschien zegt de korte alinea in het Jaarverslag genoeg. Veel plannen lopen vertraging op of worden duurder. In 2024 kwam het park opnieuw niet tot bloei, terwijl het zoveel potentie heeft. GroenLinks is voorzichtig positief over de twee nieuwe informatiebijeenkomsten in juli. Ook bij de recreatieve projecten is stagnerende voortgang te zien door een verschuiving in prioritering. Vandaar de oproep aan college en raad met een open blik naar het GroenLinks-plan voor Bargerveen te kijken, dat aansluit bij de klimaatdoelen én recreatieve wensen. Het stijgende aantal verkeersongelukken baart zorgen. Naast e-bikes en fatbikes spelen hier ook hardrijdende automoblisten een rol. Tijd dus voor meer 30 km/h-zones. Positief is dat Orange Emmen steeds meer partners vindt in de strijd tegen seksueel geweld tegen vrouwen en meisjes. De training van boa's in de-escalatietechnieken is een goede stap. De fractie roept op, het debat over veiligheid zorgvuldig te voeren, zeker in het stationsgebied. Dus niet problemen bagatelliseren, maar ook oog hebben voor de andere kant: asielzoekers die geïntimideerd worden of vragen of een vrouw zich wel veilig voelt als zij een praatje met een asielzoeker maakt. Mooi dat de Angelslo Academy is losgegaan en de eerste geluiden positief zijn. GroenLinks maakt zich erg zorgen over het uitblijven van een daling in het aantal vroegtijdig schoolverlaters. Hoe deze trend te keren? De sociale woningbouw komt niet voldoende uit de verf: er wordt nog te veel voor het hogere segment gebouwd. De veiligheid in de woonomgeving staat onder druk; dit raakt de inwoners direct. In Bargeres is de fractie blij met de nieuwe programmamanager die intern is gevonden. Mooi, maar had dit niet eerder gekund? De weerstandratio van 4,91 is een kengetal om mee thuis te komen; dat was voorheen weleens anders. De fractie waardeert al het werk dat de ambtenaren erin hebben gestopt, net als de adviezen van de Auditcommissie, die het college omarmt.

Voor **Hart voor Emmen** draait het om transparantie en rechtmatigheid. De fractie is positief dat de financiële huishouding er op hoofdlijnen goed uitziet, waarvoor waardering. Maar ook kritisch omdat de forse afwijkingen vragen oproepen over hoe de gemeente met gemeenschapsgeld omgaat. De Auditcommissie wijst al jaren op de Europese aanbestedingsregels, maar ook in 2024 gaat dit mis bij een contract van 10 miljoen. Dit raakt de kern van publieke verantwoording. De aanbestedingsregels waarborgen openheid en gelijke kansen. Hoe kon dit gebeuren ondanks eerdere signalen? Welke structurele maatregelen volgen nu om dit in de toekomst te voorkomen? Wat Hart voor Emmen betreft was dit de laatste keer. De begrotingsoverschrijdingen van 3% vallen binnen de

norm, maar is in absolute zin geen futiliteit. Elke euro buiten de goedgekeurde Begroting die zonder betrokkenheid van de raad wordt uitgegeven, is er een te veel. Is het verantwoord bestuur om zulke overschrijdingen pas achteraf te melden? De fractie overweegt dan ook strakkere tussenrapportages om tijdig te kunnen bijsturen, niet vanuit wantrouwen maar zuiver vanuit toezicht. De jeugdzorg baart zorgen met 2,7 miljoen aan zorgkosten waarvoor de geleverde prestatie niet is vast te stellen. Dat is niet alleen een boekhoudkundig probleem, dit gaat over kwetsbare kinderen. *'In gesprek gaan met zorgaanbieders'* is dan niet voldoende. Hart voor Emmen verwachte concrete stappen, heldere afspraken en zonodig sancties als de verantwoording van deze publieke middelen wederom uitblijft. De basis voor de waardering van de grondexploitaties komt uit een rapport van 2020. Inmiddels is de wereld fors veranderd qua rentestand en vraag naar bedrijventerreinen. Verstandig dat B&W voor de Jaarrekening 2025 met een actualisatie komen. Daar moet dan wel een periodieke cyclus van komen: dat is verantwoord beheer. De signalen over Wildlands zijn voorzichtig maar niet geruststellend. Het verschil tussen de rente die gemeente vraagt en die het park kan dragen, wordt kleiner. Dit raakt de houdbaarheid van de miljoenenlening. Wat als het park die lasten niet meer kan dragen? Wordt er dan geschoven met voorwaarden? Zal er sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun? Dit vraagt om scherpte van het college. Heeft men scenario's hiertoe uitgewerkt en wordt de raad hier vooraf in meegenomen?

50PLUS merkt op dat bijlagen 4 tot en met 7 pas op 10 juni zijn ontvangen: wel krap tijd om allemaal nog goed door te nemen. Aanvullend op de aanbevelingen van de Auditcommissie heeft de fractie nog enkele vragen. Hoe staat het beschreven vervolg op Programma Angelslo na 2025 in verhouding tot programma's voor andere dorpen en wijken? Op blz. 57 staat een gedateerd plaatje van station Emmen-Zuid: daar ligt al geruime tijd geen enkelspoor meer. De groene smileys bij vaststelling IBOR vielen 50PLUS ook op: die is pas dit jaar aan de orde. Bij 'Sport en cultuur' zijn slechts zes van de tien smileys groen. De fractie zou een hoger streven (acht) realistischer vinden. Op blz. 78-79 staan heel veel gele smileys plus een rode. De Auditcommissie haalt dit ook aan.
Voorzitter H.A. Bos hoort 50PLUS allemaal paginanummers en details noemen, maar geen onderwerp. Dat is onduidelijk. Bovendien dat zijn technische vragen die niet in de commissie thuishoren. Graag dus alleen de politieke duiding van 50PLUS.
50PLUS had het bij blz. 78-79 over het sociaal domein, waar veel zaken wel erg positief voorgesteld worden, maar wel met daarbij allerlei gele smileys. Op blz. 109 staan in de tweede en derde kolom dezelfde cijfers: wat is dan het verschil ertussen?
Voorzitter H.A. Bos herhaalt dat 50PLUS dit soort technische vragen eerder aan de ambtelijke afdeling had moeten stellen. Hij roept de fractie op zich te beperken tot een politieke inbreng.
50PLUS ziet bij het sociaal domein een aantal inkomsten staan: hoe zijn die allemaal te verklaren? Bij 'Openbare orde en veiligheid' begint het eerst met het bedrag van 15.000 euro, maar verderop liefst 615.000 euro. Dit laatste bedrag gaat het om rijksmiddelen, maar de gemeente moet zelf ook een bedrag bijleggen. Is dat wel verantwoord?
Volgens **voorzitter H.A. Bos** blijft 50PLUS technische zaken aandragen, waar de andere fracties de details niet van kennen. Hij roept 50PLUS op, in verband met de spreektijd zijn betoog af te ronden.
50PLUS stelt, naar aanleiding van de B&W-reactie op de accountant, voor om de herwaardering van de grondposities ten minste elke vier jaar te doen en wel zodat de raad dat kan bekijken. Halverwege de raadsperiode lijkt de fractie een goed moment. 50PLUS steunt het PvdA-betoog over de clouddiensten met Amerikaanse technologie gezien de mondiale (oorlogs)ontwikkelingen. Dit vergt een zorgvuldige overweging.

Reactie college
Wethouder J. Bos hoorde meermalen het resultaat koppelen aan het doorschuiven van niet-uitgevoerde werkzaamheden. Hoe spijtig ook, dit heeft te maken met capaciteitsproblematiek bij zowel de gemeente als aannemers en andere leveranciers. Bij de Kaderbrief kan de raad kaders meegeven voor de Begroting. Enkele fracties werpen de vraag op of de stille reserves wel moeten worden

meegenomen, maar dat is wel conform de BBV-regels. Hetzelfde geldt voor het opnemen van de onbenutte belastingcapaciteit in de weerstandsratio. Het is sec niet meer dan een kengetal c.q. signaal, het is geen grens. Sommige fracties beoordelen deze ratio's als te hoog, met andere woorden dat de gemeente financieel scherper aan de wind zou moeten zeilen. Desgewenst kunnen zij bij de Kaderbrief met voorstellen komen. Ook bij de positie van de Wildlands gaat om het signaal dat de gemeente daar scherp op moet blijven, niet dat zij zich op dit moment grote zorgen moet maken en scenario's moet ontwikkelen omdat het hoe dan ook de foute richting op gaat. De financiën van Wildlands lopen begrotingstechnisch én naar bezoekersaantallen (prognose 955.000) in de pas. De raad gaat met de Kaderbrief een nieuwe cyclus in en deze keer worden de afspraken met de raad over de stoplichtenrapportage gerespecteerd. Mocht zij een andere vorm willen, kan zij daar voorstellen voor indienen. Er zijn geen issues die spelen omtrent het Treasurystatuut uit 2018. Qua jaartal is actualiseren een goed idee, maar er is geen directe inhoudelijke aanleiding daartoe. Een grote post van 10 miljoen is vanuit EU-aanbestedingsregels als niet-rechtmatig beoordeeld. Hoe spijtig ook, het heeft te maken met de broker voor inhuur van personeel. Dat is niet 'overkomen' of onopgemerkt, van deze inhuur is bewust veel meer gebruik gemaakt waardoor de gemeente uit het contract liep (capaciteitsgebrek). Anderzijds zit dit binnen de door de raad vastgesteld regels en de laatste jaren zitten de rechtmatigheid in totaliteit behoorlijk in de goede richting. De eerste wervingsaanpak is eind mei gestart op diverse online platforms en loopt tot half juni. Er zijn tot op heden bijna 500 reacties gekomen en er worden nog een paar honderd verwacht; het college is nu al positief verrast door deze opbrengst. Plan is uit de gesprekken 50 potentiële nieuwe medewerkers te halen. In het ziekteverzuim is een verbetering opgetreden: na 7,0% in 2022 daalde het in 2024 verder naar 5,2% (en dus eindelijk onder de benchmark voor lokale overheden, 6,2%). Al is het te vroeg voor definitieve conclusies, de aanpak van investering in tijd en begeleiding werpt dus vruchten af.

Wethouder Wanders licht toe dat de meest actuele cijfers over voortijdig schoolverlaters nog uit het schooljaar 2022/2023 dateren. De eerste cijfers over 2024 laten gelukkig een lichte daling zien. Tegelijk is dat nog steeds onvoldoende, daarom werken B&W aan de invoering van Wet van school naar duurzaam werk. Vaak betreft het MBO1- en MBO2-onderwijs: daarin zat weinig nazorg. Hopelijk komt dit in de wet straks beter tot zijn recht. Hopelijk lukt het met het Actieplan Jeugdwerkloosheid van de Arbeidsmarktregio Drenthe de meeste jongeren weer naar het onderwijs terug te laten keren. B&W willen samen met het onderwijs, en hopelijk ook werkgevers, kijken wat specifiek aan 'groenpluk' (ambulante werving op schoolpleinen en parkeerplaatsen bij kwetsbare jongeren) is te doen. Wellicht is erop in te zetten met praktijkleren o.i.d. De nieuwste cijfers staan in de factsheet inclusief het landelijke beeld: die wordt op korte termijn toegezonden naar de raad. Een paar zaken in het ontwikkelperspectief staan nog op oranje. Het college had die ook liever groen gezien. Of het groen had moeten zijn, ligt altijd heel lastig in dit proces vanwege de afhankelijkheid van externe partijen, die het college niet voor de voet wil lopen. Het moet niet te lang duren, vandaar de samenwerkingsovereenkomst in Greeenwise-verband. Streven is het ontwikkelperspectief kort na het zomerreces vast te stellen. Voorts wil het college het gesprek aangaan met omwonenden en andere partijen om dat proces ordentelijk te laten lopen; daarna wordt het voorgereden aan de raad. Het blijft daarna wel een dynamisch document. Het Nationaal Programma Vitale Regio's, de Regio Deal en ook de eigen ontwikkelingen samen met andere partijen gaan over de toekomst en welvaart voor de jonge, bestaande en toekomstige inwoners van Emmen. Deze processen moeten daarom verder gebracht worden, maar wel in een passend tempo. De 2,7 miljoen aan niet-verantwoorde zorgkosten heeft te maken met enerzijds het vroege tijdstip van de Begroting waardoor enkele aanbieders hun resultaten nog niet hebben kunnen aanleveren en anderzijds dat van de kleinere aanbieders geen accountantsverklaring wordt gevraagd omdat dit te bewerkelijk is. Er is dus geen inhoudelijke reden voor. De gemeentedata zijn elders in Europa en mogelijk ook in Nederland opgeslagen. Emmen alleen zou niet kunnen besluiten om te stoppen met de Microsoft-licenties: dit moet echt met veel gemeenten samen. Gesprekken over de zorgen

omtrent het Amerikaanse leverancierschap worden wel in VNG-verband en andere gremia gevoerd. De uitkomst is nog niet bekend.
Wethouder Jakobs zet uiteen dat de vertragingen in de openbare-ruimtewerken voornamelijk aan capaciteitsgebrek liggen, ondanks dat inspectie toont dat 75% van het wegenonderboud op niveau C zit. Op de informatieavond in april is daar uitgebreid bij stilgestaan. Aan de aanpak verandert verder niets, het duurt alleen langer. De uitvoeringsplanning is erop gericht om de projecten eind 2027 af te ronden. Bij de laatste commissie W&R zat een collegebrief die ingaat op de uitvoering inclusief een plan van aanpak in relatie tot de desbetreffende motie. De VVD wil liever richting A- of B-kwaliteit: zij kan bij de Kaderbrief daar voorstellen voor doen. Het college roept de raad op, de beide bijeenkomsten over het Rensenpark te bezoeken. Verder ligt een programmacontract klaar met een uitvoeringsprogramma 2025-2028 en is de verbouwing van De Drommedaar, de Lindenhof en het Hospeshuis gestart, waardoor de voorkant van het park er al fraaier uit begint te zien. Met de bankjes gaan B&W binnenkort aan de slag. Het is dus niet zo dat er niets gebeurd: de laatste keer is er het nodige onderhoud gepleegd. Over de nieuwe kinderboerderij is het college nog in gesprek met Wildlands. Over nieuwe ontwikkelingen zal de wethouder de raad tezijnertijd meenemen. Twee panden zijn in beeld gebracht voor het toegezegde overzicht: voor de overige panden moeten de staat, de hoeveelheid onderhoud en de toekomstige invulling nog worden opgezet.
VVD weet dat er 9 juli een openbare informatiebijeenkomst is. De fractie wil echter ook echt meepraten en –beslissen over het Rensenpark zoals toegezegd. Wat is i.c. ‘de raad meenemen’?
Wethouder Jakobs bedoelt daar niet alleen informeren mee, maar ook het programmacontract waar de raad haar mening over kan ventileren. In september staan het woonwagenbeleid en de uitbreiding van De Ark op de agenda. Het college onderkent dat er geld op de plank is blijven liggen. Er wordt hard gewerkt om ook daar tot uitvoering te komen; de wethouder heeft daar vertrouwen in.
Wethouder Schrik wijst erop dat het IHP Binnensport een meerjarenplan is, dus in 2025 is nog niet alles uitgevoerd. De eerste voorbereidingen zijn getroffen: duurzaamheidsmaatregelen bij gymzalen en afronding van de aanbesteding rond de eerste grootschalige renovatie van de sporthal in Nieuw-Schoonebeek, die komende zomer start. De camperplaatsen op P-Noord zijn nagenoeg gereed, op enkele stroomaansluitingen na. De eerste campers staan er al en eind juni wordt de locatie officieel geopend. De recreatieve invulling is groen voor wat betreft 2024. Begin juni is de nieuw aangelegde Anwending in Bargerveen geopend als startschot voor 220 hectare nieuw natuurgebied (Buffer Zuid) met recreatieve invulling, waar de omwonenden nauw bij betrokken zijn (geweest).
Wethouder Keen verwijst naar de C-discussie van 10 juni over jeugdbeleid. Daarin vroegen diverse fracties om het Angelslo Academy-initiatief uit te breiden naar andere wijken en dorpen – wat overeenkomt met het voornemen van B&W. De start was in oktober 2024, het bereik en de effecten worden bijgehouden door dit erg enthousiaste, hardwerkende team. Oktober 2025 lijkt een goed moment om met een soort evaluatie terug te komen bij de raad, onder andere via een raadsbijeenkomst. Al enige tijd is een Casustafel Jeugd ingericht om politie, boa’s, team Openbare Orde en Veiligheid, HALT!, Sedna, De Toegang en Menso met individuele of groepen jongeren te laten spreken over het thema ‘jonge aanwas’, onder leiding van een gemeentelijk procesregisseur. Zo wordt relevantie informatie met de partners in het veld gedeeld om tot een gerichte aanpak te komen. Daarnaast leveren genoemde partners de concept-integrale aanpak aan bij de gemeente; in september wordt de raad hierin meegenomen als onderdeel van het Veiligheidsplan.

Tweede termijn
Wakker Emmen is enthousiast over het goede wervingsresultaat voor ambtelijke functies en hopelijk zit daar genoeg diversiteit en kwaliteit in. Fijn dat de financiën van Wildlands in de pas lopen, al blijven die een aandachtspunt. Naast de bezoekersaantallen gaat het ook om hun bestedingen in het park, die de laatste jaren steeds verder opliepen. Hopelijk zet dat door. Mooi dat

Angelslo Academy goed ontvangen wordt en dat zowel de wethouder als de raad dat verder wil uitrollen.

PvdA sluit zich aan bij het betoog van Wakker Emmen over de goed lopende wervingscampagne. Het mooie hiervan is dat mensen juist niet voor een specifieke functie worden aangenomen. Dank voor de goede uitleg over de onrechtmatige aanbestedingen; dat dat is gedaan met externe inhuur om de continuïteit te garanderen, kan de fractie begrijpen. Neemt niet weg dat de repeterende aantekeningen van de accountant niet de schoonheidsprijs verdienen.

VVD neemt de opmerkingen van de wethouder financiën over de ratio's en normen mee voor de toekomst. Het betoog over het Rensenpark stelt niet gerust: het hele proces van de afgelopen tien jaar is tegengevallen. De fractie hoopt echt dat de wethouder RO goed naar de raad luistert en dit samen met haar gaat oppakken, dus meer dan sec flitsende presentaties houden. Daarvoor is in het verleden te veel fout gegaan.

ChristenUnie ontkent niet dat de wijze van opname van de onbenutte belastingcapaciteit conform de BBV is. Wel de oproep om hierover in gesprek te gaan met de Auditcommissie om richting de nieuwe Nota Weerstandsvermogen voor raadsbreed draagvlak te zorgen. Goed dat B&W vertrouwen houden in het inlopen van de achterstanden in het wegenonderhoud, al sleept dit zich al jarenlang voort. De fractie is wat voorzichtiger in de verwachtingen in dezen dan de wethouder.

GroenLinks vindt het mooi te horen dat zoveel mensen in Emmen willen wonen en werken. De zorg over het Rensenpark is na de toelichting van B&W niet helemaal weggenomen. Het gaat immers om meer dan bankjes en onderhoud; hopelijk worden de inwoners bij de bijeenkomsten niet alleen geïnformeerd, maar ook echt meegenomen in het proces over wat er nodig is om het park echt tot bloei te laten komen.

50PLUS merkt in de Jaarrekening en Berap-II dat meerdere zaken niet zijn uitgevoerd, maar doorgeschoven. De fractie vindt dit een gevaarlijke situatie. Hoe is zoiets ontstaan in de raadsperiode vanaf 2022 en hoe dat in de toekomst om te buigen gelet op het ravijnjaar van 2026? Of wil het college eerst de komende raadsverkiezingen afwachten?

Reactie college
Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

6B. Begrotingen 2026 en jaarrekeningen 2024 gemeenschappelijke regelingen
Eerste termijn
Wakker Emmen is blij dat diverse GR'en met een positief saldo afsluiten en zo hun algemene reserve versterken om eventuele tegenvallers in het ravijnjaar op te vangen. De ODD sluit af met een positief rekeningresultaat. Fijn dat de 5% gemeentebijdrage voor invoering van de Omgevingswet vooralsnog reëel lijkt. Deze lijn is doorgetrokken voor komende jaren. Er wordt meer risicogericht gewerkt, zodat de ODD in rustiger vaarwater terechtkomt. De kleine toename in de indexering van loonkosten is logisch. Wakker Emmen adviseert positief over deze begroting. Bij het Recreatieschap Drenthe valt het niet-invullen van een openstaande vacature op in de begroting. Het siert dat men rekening houdt met het ravijnjaar en zo invulling geeft aan de zienswijze van de partnergemeente. Met een donatie aan het investeringsfonds zijn ook in 2026 lokale initiatieven te ondersteunen die bijdragen aan Emmen. Ook hier adviseert de fractie positief over de begroting. De nieuwe programma-indeling bij de VRD vergroot de lees- en herkenbaarheid. De geopolitieke spanningen en klimaatverandering maken een update van de beleidsvisie nodig. Helaas is de interne organisatie door vergrijzing in personeel kwetsbaarder geworden. Houden B&W bij de hoger uitvallende indexcijfers rondom Drentse afspraken zicht op toekomstige cijfers? EMCO sluit af met

3 miljoen verlies, dat bij gebrek aan weerstandsvermogen uit voorschotten van de gemeenten moet worden gedekt. Dit verdient voor het naderende ravijnjaar een vinger aan de pols. Hoe zit het met de ongesubsidieerde salariskosten (stijging van 8,9 naar 9,5 miljoen)? Goed dat naar verwachting de verliezen gaan terugkopen, maar het college moet dit flinterdunne resultaat goed blijven monitoren.

PvdA betoogt dat de bundeling van krachten in GR'en leidt tot kostenbesparingen. Toch leiden de begroting weleens tot discussies over gemeentebijdragen en dienstverlening. Sprekend voorbeeld is de ODD, die met de extra workload voor de Omgevingswet meer gaat prioriteren en efficiëntere uitvoeringskeuzes gaat maken (lees: ze gaan minder doen). Het college wil in de zienswijze opmerkingen opnemen over het Recreatieschap, GGD, VRD, EMCO en ODD. Met de begrotingen 2026 akkoord gaan en die van de jaren erna voor kennisgeving aannemen, lijkt verstandig. Moet de voorgestelde zienswijze niet terugkomen in de beslispunten van het voorstel?

CDA leest dat de ODD werkt met een nieuwe uitvoerings- en handhavingsstrategie (UHS) met budgetneutraal uitgangspunt. Dit betekent niet dat de individuele gemeenten op de nullijn zitten. De fractie ziet graag dat het college de financiële en inhoudelijke verschuivingen zo spoedig mogelijk kenbaar maakt. Goed dat er zorgen leven over de kosten in 2026 e.v. vanwege onzekerheden bij de gemeenten. Door geld- of capaciteitsgebrek zijn keuzes in de toekomst nodig. Is men hiervan voldoende doordrongen? Dit geldt voor elke GR, maar in het bijzonder voor de ODD.

VVD kan zich deels vinden in het voorgestelde positieve advies. De GR-begrotingen 2026 en de wijzigingen voor dit jaar zijn evenwichtig en stabiel. De onderbouwing van GGD-programma Gezondheid en Leven (3,7 miljoen) kent enkele mooie termen, maar blijft te vaag. Wat wordt hier concreet geleverd qua resultaat en impact op de gezondheid van inwoners? Zijn B&W bereid in de zienswijze op de GGD-begroting 2026 aandacht te vragen voor meer transparantie, resultaat en verantwoording rond dit programma? Bij de infoavond werd duidelijk vanuit de VRD hoe kwetsbaar de regio Zuidoost-Drenthe is bij ernstige incidenten. In hoeverre is Emmen voorbereid? De VRD heeft onvoldoende capaciteit om met dergelijke scenario's en crisisbestrijding om te gaan. Er is sprake van druk op de uitvoering en financieel beheer op de nullijn terwijl juist een versnelling nodig is. Voor innovatie, extra inzet en AI zijn middelen nodig. Dit vraagt om een versterkte GOR-structuur, voldoende operationele capaciteit en meer begrotingsruimte. De VVD wil geen afwachtende, maar proactieve houding. Wil het college zich in het DB sterk maken voor een betere positionering en extra middelen voor de VRD en GOR?

PVV kan zich grotendeels vinden in de zienswijze op de GR-begrotingen 2026 en de wijzigingen voor 2025. Positief dat de meeste begrotingen een stabiel beeld tonen. Door oplopende kosten moet Emmen ieder jaar meer bijdragen, terwijl de raad nauwelijks invloed heeft op de besluitvorming met zienswijzen achteraf. Het gaat immers om publiek geld. Er worden financiële stukken aangeleverd, maar er is nauwelijks zicht op de resultaten. Verder komt de impact van asielopvang er nauwelijks in terug, terwijl dit wel zorgt voor extra druk op de GGD en maatschappelijke opvang. Vanaf 2027 doemen in meerdere GR'en tekorten op door indexeringen, nieuwe verplichtingen en onzekere rijksbijdragen. Emmen moet scherp blijven, vandaar de oproep aan het college om bij de GR'en aandacht te vragen voor uitvoeringskracht en betaalbaarheid.

50PLUS hoopt dat de effecten van het ravijnjaar geen invloed hebben op de uitvoerbaarheid van de GR'en. Voor na de raadsverkiezingen verwacht de fractie de nodige aanvullingen en daarmee begrotingswijzigingen. 50PLUS hoopt hierin ongelijk te krijgen.

Reactie college
Wethouder J. Bos zegt dat het college uiteraard conform de opdracht vanuit de raad nauw toezicht houdt op alle betrokken GR-begrotingen. Of er extra middelen naar de VRD of GOR moeten komen

en andere gemeenten hiervan moeten worden overtuigd, is aan de (zienswijze van de) raad. Op totaalniveau is de herijkte UHS van de ODD budgetneutraal, maar per gemeente kunnen verschuivingen optreden, ook inhoudelijk omdat er een andere prioritering in de handhaving is. B&W houden financieel én inhoudelijk de vinger aan de pols en houden de raad op de hoogte van de ontwikkelingen. Over de mate van sturing op de GR'en: onder leiding van alle twaalf griffiers is indertijd een traject gestart om de raden meer in positie te brengen. Of dat voldoende is, moet blijken. Dat Emmen maar een van de twaalf gemeenten blijft, is daarbij een gegeven. Het komt er dus op aan om Emmense standpunten in de GR-besturen zo goed mogelijk voor het voetlicht te brengen. De loonkostenstijging bij de EMCO heeft als oorzaak de netto stijgende formatie van ongesubsidieerd personeel (van 95 naar 120 fte's door de transformatie, inclusief indexering). Het aangehaalde beslispunt in het raadsbesluit is op zich correct omdat het ingaat op de begrotingen 2026. De kanttekeningen hebben betrekking op de meerjarenprognoses: die zijn niet in het raadsbesluit, maar in de begeleidende adviesbrief opgenomen.
Wethouder Wanders illustreert dat de Drentse afspraak terugkomt in de GGD-begroting. Waar in het verleden GR'en zelf reserves konden aanhouden en zelf intern konden oplossen alvorens het de gemeenten voor te leggen, zijn de reserves enkele jaren geleden afgebouwd om de raden nu meer in positie te brengen bij de financiering van autonome ontwikkelingen. Hulp bieden door de GGD was vooral in coronatijd het geval met aanvullende financiering. Onder meer de ondersteuning van de Drentse gezondheid en het Rijksvaccinatieprogramma zijn verantwoord in de jaarstukken. Een speciale paragraaf is gewijd aan de gezondheidszorg voor asielzoekers en hun kinderen – ook Oekraïners. De 'vage' beleidstermen komen overeen met o.a. die in het Integraal Zorgakkoord. Daarin speelt de GGD een rol als strategisch kennispartner voor gemeenten om zaken bij elkaar te brengen. Voor meer uitleg worden de zomer- en voorjaarsmarkt georganiseerd. Desnoods is een inhoudelijke avond te beleggen om de raad nader te informeren over de rol die de GGD speelt in de gezondheid.
Wethouder Schrik is als AB- en DB-lid voldoende doordrongen van de noodzaak tot het maken van keuzes door geld- en capaciteitsgebrek bij de ODD – en voorts andere GR'en. Vandaar het risicogestuurde toezicht ingericht: de capaciteit om alles uit te voeren, is niet meer voorhanden.

Tweede termijn
CDA wil nogmaals het signaal afgeven aan de GR'en – dus niet alleen aan de ODD – dat de financiële onzekerheden terdege spelen. Net zo belangrijk is het dat de GR'en verantwoording afleggen over het capaciteitsgebrek en de gevolgen daarvan voor de uitvoering van taken.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

6C. Wijziging gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe
Eerste termijn
PvdA kan zich vinden in dit voorstel om geen zienswijze in te dienen. Er is geen bestuurlijk draagvlak om Jeugdhulp Regio Drenthe onder te brengen bij de GR-GGD. Waarom niet? Zou dat in het kader van de governance (integraal werken) en vanuit kostenoogpunt niet verstandiger zijn?

CDA vindt de belangrijkste wijzigingen en aanvullingen heel logisch, met als gevolg integralere besluitvorming aan één tafel met doorzettingsmacht. Waarom is er geen draagvlak om Jeugdhulp Drenthe onder te brengen bij deze GR?

VVD beaamt dat deze GR-wijziging zorgt voor meer duidelijkheid, bestuurlijke efficiëntie en integraliteit binnen het domein Zorg en Veiligheid. Dit komt tegemoet aan de knelpunten, goed dat de gemeenten meer zeggenschap krijgen. De fractie kan zich goed vinden in dit voorstel.

Wakker Emmen vindt dat de voorgestelde wijziging meer duidelijkheid, minder overlegtafels en kortere lijnen brengt. Hiermee is een aantal knelpunten op te lossen en wel zonder financiële consequenties. De fractie achter dit voorstel. Als de huidige governance integraler in het domein Zorg en Veiligheid wordt georganiseerd, is het dan ook terug te vinden in maatwerk op lokaal niveau? Zorgt dit niet voor meer knelpunten of is dit meer aan complementaire concepten te zien?

Reactie college
Wethouder Wanders spreekt van een vrij lang traject bij de VRD- en GGD-besturen. Aan de orde kwam ook de organisatie van een GR of openbaar lichaam voor de Jeugdinkoopregio. Gezien de hoeveelheid tafels is dit met enkele Drentse jeugdwethouders verkend. Naar oordeel van de Stuurgroep was draagvlak voor één GR niet haalbaar, vandaar dat alleen de opdracht van één governance voor Zorg en Veiligheid is afgerond. Zo is er mét elkaar en óver elkaar te praten onder een eenduidige bestuurlijke aansturing. Binnen de GR is ook ruimte voor aanvullingen; in de nabije toekomst wordt meer duidelijk over meer ontwikkelingen in Jeugd/Zorg en Veiligheid, die niet alleen jeugdigen maar álle Drenten raken. Deze domeinen zien alle Drentse gemeenten graag dichter bij elkaar staan. Door dit voorstel komen de gemeenteraden bovendien meer in positie, waardoor de keten beter kan sluiten qua lokaal maatwerk.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit raadsvoorstel als A-stuk naar de raad gaat.

7. Bespreken A-stukken: n.v.t.

8. Onderwerpen ter bespreking

8A. Brief Verdaging schriftelijke vragen (artikel 7.1 RvO) betreffende milieu- en gezondheids-risico's voormalige AAF-fabriek Emmen *(op verzoek van Hart voor Emmen)*

Eerste termijn
Hart voor Emmen memoreert zijn motie bij de Kadernota in juni 2024 over de structureel te late of onvolledige beantwoording van schriftelijke vragen. Sindsdien is dit probleem alleen maar toegenomen. De beantwoording voor de Begroting kwam pas op het allerlaatste moment, de verantwoordelijk wethouder bood hiervoor excuses aan. Op dit moment zijn nog steeds meerdere informatieverzoeken onbeantwoord, zelfs nog van maart en begin mei. In één geval was het verzoek in de organisatie verdwenen, in een ander geval arriveerden de antwoorden pas na de toepasselijke vergadering. Wekelijks vraagt de fractie statusupdates aan de griffie, die alles doet om druk op de organisatie te houden. Maar het geduld van Hart voor Emmen raakt op, het vertrouwen in de werking van de Reglement van Orde (RvO) wankelt. Zorgelijk is de groeiende inconsistentie in de informatievoorziening. Zo worden stukken in het woondossier in Emmen zwartgelakt of weggelaten, waar ze elders wél worden gepubliceerd. Dit roept serieus vragen op over de transparantie, betrouwbaarheid en de kwaliteit van de informatiepositie van de raad. In juni 2024 had de fractie het gevoel tegengewerkt te worden, begin 2025 vroeg zij zich af of de linkerhand wel weet wat de rechterhand doet en inmiddels is de maat nu echt vol. Dit gaat over de vraag of de raad in haar controlerende en kaderstellende rol nog wel serieus wordt genomen. Hart voor Emmen hoopt dan ook op een open en inhoudelijke gedachtewisseling waarin de fracties samen hierop kunnen reflecteren. Hoe is ervoor te zorgen dat de raad haar eigen RvO serieus blijft nemen, in woord en daad?

VVD vindt het jammer dat de burgemeester als raadsvoorzitter afwezig is bij dit punt, en trouwens ook enkele andere punten deze avond. De VVD constateert hetzelfde als Hart voor Emmen en heeft dit al eens in het fractievoorzittersoverleg aangekaart. Te late reacties gaan niet alleen over artikel 7.1-vragen, ook over toezeggingen en reguliere schriftelijke vragen. Op die over de Kaderbrief kreeg de VVD een ambtelijk voorstel om de antwoorden in een raadsbrief te zetten die eerst in het college wordt besproken. Erg vreemd, want schriftelijke vragen zijn toch juist bedoeld voor de raad

om zich op een vergadering voor te bereiden? Ondanks de moeite die de griffie doet, volgt na het passeren van de 30-dagentermijn regelmatig geen reactie vanuit de organisatie. Aan de deadline voor toezeggingen in iBabs wordt ook niet gehouden. Hier moet iets aan gebeuren: alleen in iBabs zetten helpt niet, de ambtelijke organisatie moet hier veel scherper op worden. Wellicht heeft de voorzitter van de raad daar ook ideeën over.

SP herkent grotendeels de prima verwoorde betogen van Hart voor Emmen en de VVD.

D66 onderschrijft de noodzaak tot navolging van het RvO, waarbij de raad tijdig en volledig over de informatie moet beschikken. Dat dit in de praktijk niet altijd gebeurt, herkent en betreurt de fractie. De suggestie dat college en ambtenaren bewust structureel afspraken negeren, gaat veel te ver. Nadere afspraken over het nakomen van deadlines en regels wil D66 vanuit een gelijkwaardige en open positie, waarbij de fractie zich wil scharen naast alle ambtenaren die de organisatie overeind houden. De raad moet niet zelfstandig maar juist samen met B&W, griffie en de ambtelijke organisatie om tafel gaan en de informatiepositie van de raad tegen het licht houden. Dat scheelt ook weer schriftelijke vragen over en weer.

Wakker Emmen sluit zich aan bij de woorden van D66. Volgens de griffie zijn in de periode 2023-2025 56 schriftelijke artikel 7.1-vragen ingediend waarvan formeel vier te laat zijn beantwoord – los van de inhoud. De fractie gaat dus niet mee in de kwalificatie ‘structureel’.
Hart voor Emmen snapt dit voor wat betreft artikel 7.1, maar ervaart dat de beantwoording van reguliere schriftelijke vragen en andere inlichtingsverzoeken regelmatig te laat of onvoldoende is; deze worden niet in het systeem geregistreerd.
Wakker Emmen erkent dat. Natuurlijk moet het college tijdig antwoorden, maar de raad moet ook tijdig aan de bel trekken vanuit haar eigen verantwoordelijkheid. Raad, college en griffie moeten die taak gezamenlijk oppakken. Wellicht kan een standaard reminder één week voor elke deadline daarbij helpen (liever nog eerder). Artikel 7.1 is een belangrijk raadsinstrument. Wakker Emmen ervaart daar zelf weinig problemen mee, maar over het algemeen zijn de beantwoording en de communicatie hierover wel voor verbetering vatbaar.

GroenLinks begrijpt de geuite frustratie over termijnoverschrijdingen van Hart voor Emmen, zeker na de recente actualisatie van het RvO. Dat moet uiteraard gevolgd worden, anders wordt het raadswerk erg bemoeilijkt. ‘Tegenwerken’ is suggestief: vanuit de ambtenaren wordt echt wel hard gewerkt en er is geen aanleiding te denken dat zij bewust deadlines negeren.
Hart voor Emmen nuanceert weg te willen blijven bij het sec bewust tegengewerkt te worden. Het is echter wel een gevoel dat zich niet anders laat omschrijven.
Bewust of onbewust, **GroenLinks** beaamt dat dit probleem frustrerend is. De fractie heeft geen pasklare oplossing, anders dan met college en ambtenaren in gesprek te gaan over hoe de procedures beter te maken en zo het raadswerk beter uit te kunnen oefenen.

ChristenUnie vindt het erg vervelend dat Hart voor Emmen deze problemen ervaart en steunt verder het betoog van D66. Het uitblijven van het politieke debat hier doet vermoeden dat deze commissie niet het juiste podium is om dit te bespreken. Dat zou kunnen in het fractievoorzittersoverleg of in een overleg tussen college, griffie en ambtenaren dan wel college met presidium.

PvdA waardeert de inzet van Hart voor Emmen, dat bij het niet-tijdig of onvolledig beantwoorden een gevoel van tegenwerken ervaart. De oplossing zit niet in wantrouwen, maar in samenwerking. De fractie gaat ervan uit dat eenieder in de organisatie te goeder trouw handelt. Zorgvuldigheid gaat boven tijd, al moet daar een balans in zitten. Zo zijn er bij de voormalige AAF-fabriek ook veel vragen die heel lastig zijn te beantwoorden die de ambtenaren heel veel tijd kosten. Dus de

commissie is niet de juiste plek om dit te bespreken. Wellicht kan het ambtelijk apparaat soms ook iets van ademruimte gebruiken, wat de sleutel tot een betere samenwerking kan zijn.
VVD heeft ook begrip voor de complexiteit van sommige antwoorden, maar wijst erop dat er dan ook geen signaal uit de organisatie komt dat de antwoorden later komen.
PvdA denkt dat het goed is dit soort zaken in met alle betrokkenen te bespreken om ze beter te stroomlijnen. Daar hebben raadsleden immers ook invloed op.

CDA onderstreept het belang van het RvO. De fractie heeft alleen maar positieve ervaringen bij technische vragen aan de voorkant, anderzijds laten sommige overige antwoorden ook lang op zich wachten. Tegelijk is er een toenemende werkdruk zichtbaar in de ambtelijke organisatie. In gezamenlijkheid moet worden gewerkt aan een werkbare oplossing voor alle partijen.

50PLUS merkt dat de beantwoording soms later komt dan verwacht, maar vindt dit probleem niet van structurele aard. Wel is het belangrijk hier alert op te blijven. Soms worden schriftelijke vragen als ingekomen stukken doorgeschoven naar een latere commissie: dat is een kwalijke zaak.
VVD corrigeert dat het presidium dat zo heeft bepaald, dit staat los van de ambtelijke organisatie. De griffier heeft dat ook klip en klaar toegelicht.
Dat is zo, toch is dat wel de ervaring van **50PLUS** bij schriftelijke vragen. Tijdige beantwoording is essentieel om het raadswerk goed te kunnen doen. Vertraging in de beantwoording kan het functioneren van de raad verzwakken. 50PLUS staat open voor gezamenlijk overleg om tot een betere bewaking te komen, eventueel via een praktische aanpak of een voorstel.

PVV sluit zich aan bij het terechte aandachtspunt van Hart voor Emmen. Het RvO is er niet voor niets, het moet worden nageleefd. Natuurlijk kan een beantwoording te laat zijn, het mag niet de standaard zijn. Daardoor kunnen fracties zich niet (voldoende) voorbereiden, komt het debat onder druk te staan en verzwakt het democratische proces. Aandacht hiervoor is dus zeker op zijn plaats.

Reactie college
Wethouder Wanders beluistert de wens vanuit de commissie om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Dit kan onderdeel zijn van de evaluatie van het aangepaste RvO. B&W zullen een uitnodiging voor overleg met de raad accepteren, want ook zij hebben belang bij een ordentelijk proces en willen graag de raad voorzien van de juiste, tijdig en volledige informatie en de ambtenaren hiertoe op een adequate en passende manier inzetten.

Hart voor Emmen dankt alle fracties en de wethouder voor de reflectie, de antwoorden, de oplossingsrichting via een overleg vanuit D66 en de ChristenUnie en het aanbod van het college om mee te denken. De fractie zal zo snel mogelijk contact opnemen met de griffie over de vervolgstappen. Hart voor Emmen zegt hiervoor nogmaals dank en vond dit een heel fijne terugkoppeling.

Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat dit onderwerp in voldoende mate is besproken. Hij neemt de input mee in het komende presidium, waar de burgemeester als voorzitter van de raad ook aanschuift. Daar zijn de detailafspraken te maken over het vervolg.

9. Vaststellen verslag vorige vergadering
9A. Vaststellen notulen raadscommissie BM&E van 15 mei 2025
Voorzitter H.A. Bos stelt vast dat de notulen van 15 mei 2025 ongewijzigd worden goedgekeurd, onder dankzegging aan de notulist.

10. Ingekomen stukken vanuit het college/presidium
Er zijn geen agenderingsverzoeken.

11. Overige ingekomen stukken: n.v.t.

12. Sluiting

Voorzitter H.A. Bos sluit de vergadering om 22.09 uur onder dankzegging.